

Sygn. akt II Ca 466/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Magdalena Meroń-Pomarańska

Sędziowie: SO Renata Stępińska (sprawozdawca)

SR (del.) Anna Sikora - Ciba

Protokolant sądowy: Piotr Łączny

po rozpoznaniu dniu 11 czerwca 2014 roku w K.

na rozprawie

sprawy z wniosku E. G.

przy uczestnictwie (...) S.A. Oddział w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie

z dnia 19 listopada 2013 r., sygnatura akt I Ns 1676/12/K

postanawia:

1. oddalić apelację;
2. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

II Ca 466/14

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 11 czerwca 2014 roku

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 listopada 2013 roku, sygn. akt I Ns 1676/12/K, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie w punkcie I oddalił wniosek E. G. o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu, polegającej na korzystaniu przez (...) S.A. w K. z jego nieruchomości, stanowiącej działkę nr (...), położonej w W., w zakresie niezbędnym do eksploatacji i funkcjonowania napowietrznej linii elektroenergetycznej niskiego napięcia, w punkcie II zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, a w punkcie III nakazał ściągnąć od wnioskodawcy na rzecz Skarby Państwa-Sądu Rejonowego dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie kwotę 174 zł, tytułem wydatków na biegłego.

Na podstawie dowodów z niekwestionowanych i niebudzących wątpliwości dokumentów, opinii biegłej z zakresu badań pisma i podpisów B. W. oraz wiarygodnych zeznań świadków K. G. (1), J. S. i wnioskodawcy, Sąd I instancji ustalił, że E. G. jest właścicielem nieruchomości, oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...), o powierzchni 0,6280 ha, położonej w W., dla której Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie, prowadzi księgę wieczystą nr (...). Przez działkę tą przebiega linia energetyczna, której elementami jest linia napowietrzna niskiego napięcia oraz trzy słupy betonowe niskiego napięcia zbudowana w 1980 r., na podstawie ustawy o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, na wniosek prywatnego inwestora - mieszkańca G.- A. W. i z jego własnych środków. Wnioskodawca nie został poinformowany o planowanej inwestycji i nie udzielał zgody na wybudowanie linii energetycznej na swojej nieruchomości. Mimo to, przed przystąpieniem do inwestycji, do Zakładu (...) został dostarczony dokument, w którym osoba podpisana jako (...) oświadczyła, iż wyraża zgodę na przejście linii i ustawienie słupów na swojej parceli. Po zakończeniu inwestycji, A. W. przekazał nieodpłatnie przedmiotową sieć wraz z przyłączem do majątku Zakładu (...). Początkowo linia ta była zasilana ze stacji transformatorowej nr (...), wybudowanej w ramach powszechnej elektryfikacji w latach 60-tych XX w. W roku 1982 firma (...) na zlecenie Zakładu (...) w związku z reelektryfikacją M., zbudowała transformator nr (...), który przejął zasilanie linii niskiego napięcia na działce wnioskodawcy. Przedmiotowa linia obsługiwana jest przez pracowników uczestniczki - (...) w S.. Przez cały czas linia jest eksploatowana i obsługuje mieszkańców W., a jej przebieg pozostaje bez zmian. Gdy zdarzały się awarie, były na bieżąco usuwane przez pracowników ze S.. Zawsze był możliwy dostęp do sieci, tak do linii, jak i do słupów. Przeglądy wynikające z przepisów są wykonywane okresowo - co 5 lat. Wówczas to pracownicy uczestniczki wchodziłi bez przeszkód na działkę wnioskodawcy, która nie jest ogrodzona, a jest wykorzystywana jako pole uprawne.

Zarządzeniem nr 77/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w K. z dniem 1 stycznia 1989 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w K.. Przedsiębiorstwo to powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą (...) na bazie zakładów: Zakład (...). Przedsiębiorstwu temu przydzielono składniki mienia powstałego z podziału przedsiębiorstwa (...). Zarządzeniem Nr 190/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 lipca 1993 roku dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w K., w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do (...) S.A w W.. Wykaz składników majątkowych zawierał załącznik do powyższego zarządzenia. W 2004 roku doszło do kolejnego przekształcenia spółki (...) S.A., która jako spółka przejmująca przejęła (...) S.A., (...) S.A., Zakład (...) S.A. i Zakład (...) S.A. i została dokonana zmiana firmy spółki na (...) S.A. Od 1 września 2011 roku nastąpiło połączenie (...) S.A w K. z (...) S.A we W., poprzez przejęcie majątku (...) S.A przez (...) S.A we W. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. Od 1 września 2011 roku połączony podmiot działa pod firmą (...) S.A Oddział w K..

Pismem z dnia 25 listopada 2011 r. wnioskodawca zwrócił się do (...) Spółki Akcyjnej w K. o podjęcie rokowań w sprawie zapłaty za bezumowne korzystanie z gruntu oraz ustanowienie służebności przesyłu. W odpowiedzi uczestniczka wskazała, iż nabyła służebność ex lege.

Sąd I instancji oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, na okoliczność wyceny wysokości odszkodowania za ustanowienie służebności przesyłu, albowiem w świetle poczynionych ustaleń faktycznych uznał, iż nie był to dowód przydatny dla dokonania istotnych ustaleń dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy stwierdził, że wniosek nie mógł zostać uwzględniony, bowiem w zakresie przedmiotowych urządzeń energetycznych położonych na działce nr (...) w W. istnieje już służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu, powstała na skutek jej zasiedzenia, odpowiadająca swoją treścią wnioskowanej w niniejszym postępowaniu służebności przesyłu. Tym samym nie ma podstaw do ponownego ustanowienia w tym samym zakresie odpłatnej służebności przesyłu na podstawie art. 305¹ k.c. Odwołując się do poglądów judykatury (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biuletyn Sądu Najwyższego 2008, nr 10 s. 7, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, Rzeczpospolita (...)) wskazał, że jeszcze przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, poprzez wprowadzenie w dniu 3 sierpnia 2008 r. przepisów art. 305¹-305⁴ k.c., dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności

odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa. Natomiast zarówno linia sieci niskiego napięcia, jak i słupy zlokalizowane na nieruchomości wnioskodawcy stanowią urządzenia, o jakich mowa w art. 49 k.c., które wchodzi w skład przedsiębiorstwa (...) S.A. Oddział w K., a wcześniej jego poprzedników prawnych, a więc nie stanowią części składowych nieruchomości wnioskodawcy, natomiast stanowią własność uczestniczki. Uczestniczka, a wcześniej jej poprzednicy prawni korzystali z tych urządzeń w sposób nieprzerwany i niezmienny od czasu umieszczenia ich na przedmiotowej nieruchomości, tj. od 1980 r., dla celów swej działalności. Sąd I instancji dodał, że uczestniczka wykazała swoje następstwo prawne po Skarbie Państwa, jak i istniejących w międzyczasie poprzednikach prawnych w zakresie prawa własności oraz posiadanie ww. urządzeń, a w konsekwencji także posiadanie służebności koniecznej do ich prawidłowego użytkowania. Na dzień wydania Zarządzenia nr 77/ (...) /89 o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), obowiązywał art. 42 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, zgodnie z którym przedsiębiorstwo państwowe wykonywało wszelkie uprawnienia w stosunku do mienia ogólnonarodowego, będącego w jego dyspozycji, z wyjątkiem uprawnień wyłączonych przepisami ustawowymi. Mieniem ogólnonarodowym były zaś zarówno urządzenia energetyczne, jak i posiadane służebności. Przepisy rangi ustawowej nie wyłączały wówczas, ani nadal nie wyłączają uprawnień przedsiębiorstwa państwowego, wynikających z wykonywania służebności posiadanej przez Skarb Państwa i „przekazanej” przedsiębiorstwu wraz z innymi składnikami mienia w momencie jego utworzenia, w tym w szczególności urządzeniami energetycznymi. Przepis art. 42 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych ustanawiał zatem podstawę sukcesji generalnej przedsiębiorstwa państwowego, w odniesieniu do przekazywanego mu mienia, będącego uprzednio własnością Skarbu Państwa. Sąd I instancji podkreślił, iż uczestniczka działała i praktycznie obecnie również działa na rynku lokalnym, jako monopolista w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, a tym samym trudno przyjmować, by do przeniesienia urządzeń energetycznych doszło na inny podmiot. Wszelkie urządzenie energetyczne służące do dystrybucji energii elektrycznej, a położone w obszarze działania Zakładu (...) przeszły więc faktycznie na własność tego podmiotu. Dotyczy to także zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 lipca 1993 r. o podziale przedsiębiorstwa w celu wniesienia zorganizowanej części Zakładu (...) do (...). Spółka (...) zajmuje się jednak jedynie głównymi sieciami przesyłowymi o znaczeniu ogólnokrajowym, w sytuacji gdy w niniejsza sprawa dotyczy sieci lokalnej niskiego napięcia. Nadto uczestniczka wykazała dokumentami i zeznaniami świadków, że przedmiotowe urządzenia były od 1980 r. w posiadaniu podmiotów, które były jej poprzednikami prawnymi, a świadkowie pracując w tych podmiotach, cały czas zajmowali się konserwacją i naprawą przedmiotowych urządzeń. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że uczestniczka należyście wykazała następstwo prawne poczynając od przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...), działającego w imieniu Skarbu Państwa oraz kolejnych podmiotów, które były w posiadaniu służebności przesyłu w zakresie ww. urządzeń i co więcej posiadanie to było wykonywane w sposób niezmienny od dnia oddania przedmiotowych urządzeń do użytkowania.

Sąd Rejonowy cytując art. 292 k.c. wskazał, że urządzenia z których korzysta uczestniczka i które stanowią jej własność są trwale zamontowane na przedmiotowej nieruchomości oraz widoczne, zaś fakt korzystania z nich przez zakład energetyczny był w zasadzie niekwestionowany. Nadto potwierdziły go dodatkowo zeznania świadków i samego wnioskodawcy, którzy zeznali, że ww. urządzenia były regularnie konserwowane, a także w razie awarii dokonywano ich napraw i funkcjonują one w niezmiennym stanie od dnia ich oddania do użytkowania. Tym samym spełniona została także przesłanka posiadania służebności w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. Brzmienie przepisu art. 172 k.c. (w dacie wybudowania na działce wnioskodawcy elementów linii energetycznej – 1980 r.), stosowanego odpowiednio, wymagało dla stwierdzenia zasiedzenia na rzecz posiadacza, w dobrej wierze 10 letniego okresu posiadania, a w złej wierze upływu 20 letniego okresu posiadania. W międzyczasie nowelizacja przepisów kodeksu cywilnego ustawą o zmianie ustawy - Kodeks cywilny z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) wprowadziła dłuższe terminy zasiedzenia, tj. 20 lat (w dobrej wierze) i 30 lat (w złej wierze). Zgodnie zaś z art. 9 powołanej ustawy do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem jej wejścia w życie, zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu nadanym omawianą ustawą; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. W niniejszej sprawie konieczny dla zasiedzenia był więc upływ terminów dłuższych terminów wynikających ze znowelizowanej treści art. 172 k.c.

Sąd Rejonowy odwołując się do domniemania istnienia dobrej wiary z art. 7 k.c. uznał też, że istniała dobra wiara posiadacza, która wynikała z przekonania o służącym mu prawie do słupów i rozpiętej na nich linii elektroenergetycznej. Urządzenie energetyczne na nieruchomości wnioskodawcy zostały wzniesione na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. nr 28, póź. 256 ze zm.), a Sąd Najwyższy (postanowienie z dnia 23 września 2010 r., III CSK 319/09) przyjął, że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo energetyczne, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia na podstawie przepisów ww. ustawy. Faktem jest, iż ww. urządzenia zostały wybudowane na działce wnioskodawcy na zlecenie prywatnego inwestora – A. W., który następnie protokolarnie (w dniu 29.01.1980 r.) przekazał przedmiotową sieć wraz z przyłączem do majątku Zakładu (...). Zakład (...) dysponował ponadto dokumentem z podpisem urzędowo poświadczonym, iż wnioskodawca E. G. wyraził zgodę na przeprowadzenie na swojej działce linii i posadowienie słupów. Okoliczność, iż dokument ten w rzeczywistości nie został sporządzony przez E. G., który na planowaną inwestycję nie wyraził w ten, ani żaden inny sposób zgody, została zweryfikowana dopiero na etapie niniejszego postępowania i w ocenie Sądu nie niweczy dobrej wiary poprzednika prawnego uczestniczki. Nadto za przyjęciem dobrej wiary przemawia także okoliczność, iż nigdy nie było problemów z dostępem do przedmiotowych urządzeń, które były regularnie konserwowane oraz w razie konieczności naprawiane, co uczestniczka wykazała niekwestionowanymi przez wnioskodawcę zeznaniami świadków, a co potwierdził wnioskodawca. W tej sytuacji Sąd I instancji uznał, że wnioskodawcy nie udało się wzruszyć domniemania dobrej wiary uczestniczki w posiadaniu służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, do zasiedzenia której doszło przez jej poprzednika prawnego - Zakład (...), na zasadzie dobrej wiary, po 20 latach od objęcia jej w posiadanie, czyli z dniem 30 stycznia 2000 r. (omyłka 1980 r.)

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. oraz art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W apelacji od całości ww. postanowienia, wnioskodawca zarzucił:

1. naruszenia prawa materialnego, tj.:

- art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c., art. 21, 31 ust. 3 oraz art. 64 Konstytucji RP, poprzez uznanie zarzutu zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, które to zasiedzenie miało nastąpić na rzecz Zakładu (...) - poprzednika prawnego uczestniczki - z dniem 30 stycznia 2000 r.;

- art. 305² § 2 k.c. poprzez błędną interpretację, a to poprzez uznanie, iż ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawcy nie jest konieczne do korzystania z urządzeń uczestnika;

2. naruszenie przepisów postępowania, mających wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, wskutek pominięcia wniosku wnioskodawcy o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości, na okoliczność wyceny należnego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na jego nieruchomości, z uwzględnieniem utraty wartości przedmiotowej nieruchomości, na skutek ograniczeń w jej użytkowaniu, ze względu na posadowioną tamże infrastrukturę energetyczną, w sytuacji gdy dowód ten ma istotne znaczenie dla sprawy;

3. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 k.p.c., tj. sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, poprzez uznanie, że pomimo wykazania, że dokument z dnia 15 stycznia 1980 r. nie został podpisany własnoręcznie przez wnioskodawcę, okoliczność ta nie ma znaczenia dla kwestii oceny dobrej wiary poprzednika prawnego uczestniczki w odniesieniu do zarzutu zasiedzenia służebności.

Apelujący wnioskował o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, na okoliczność wyceny należnego mu wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na przedmiotowej nieruchomości,

z uwzględnieniem utraty wartości działki na skutek ograniczeń w jej użytkowaniu, ze względu na posadowioną infrastrukturę energetyczną oraz o zmianę postanowienia Sądu I Instancji, poprzez ustanowienie **odpłatnej** służebności przesyłu, zgodnie z treścią wniosku, za przyznaniem kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie ww. postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

W uzasadnieniu wskazał w szczególności, że wbrew stanowisku tego Sądu, kwestionował i nadal kwestionuje możliwość zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, przez poprzednika prawnego uczestniczki. W obszernym uzasadnieniu odwołał się do podstawowej zasady prawa rzeczowego – zamkniętego katalogu ograniczonych praw rzeczowych. Prawa rzeczowe, jako zbiór norm rodzących obowiązki erga omnes dla każdego podmiotu prawnego, muszą być kreowane tylko przez ustawodawcę i tylko w sposób jednoznaczny, widoczny dla każdego adresata tych przepisów. Zasada ta zabezpiecza pewność obrotu i prawa osób trzecich. Oznacza także, że nowe ograniczone prawa rzeczowe nie mogą powstać w trybie swobodnej kreacji podmiotów prawa cywilnego lub orzecznictwa, lecz na podstawie przejrzystych i należyście ogłoszonych ustaw. Wnioskodawca odwołał się do poglądów doktryny i judykatury na temat możliwości zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Dodał, że dopuszczenie prawnej możliwości stwierdzenia takiego zasiedzenia przez Skarb Państwa, czy przedsiębiorstwo przesyłowe przed datą wejścia w życie nowelizacji k.c., narusza konstytucyjną zasadę ochrony własności. Ewentualne uprawnienie przedsiębiorstwa przesyłowego wynikające z ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, nie stanowi wystarczającej podstawy do przyjęcia prawa tego przedsiębiorstwa do dysponowania cudzą nieruchomością w zakresie służebności przesyłu. Uczestniczce przysługiwało wyłącznie uprawnienie do wstępu na posesję, do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich wymagała powszechna elektryfikacja. Apelujący podkreślił także, że nieuregulowanie po zmianie z 1 lutego 1989 r. kwestii korzystania ze spornych gruntów - w sytuacji niewykazania przez przedsiębiorstwo przesyłowe nabycia odpowiedniego tytułu - czy to w drodze administracyjnej, czy też czynności prawnej – oznacza brak tytułu prawnego do korzystania z gruntów. Dodał, że uczestniczkę należy postrzegać raczej jako następcę prawnego przedsiębiorstwa państwowego – Zakład (...), które dopiero z nowelizacją k.c. z dnia 1 lutego 1989 r. uzyskało możliwość posiadania nieruchomości we własnym imieniu oraz ewentualnie zasiedzenia. Apelujący zarzucił, że skoro procedura przewidziana w przypadku wniosku o realizację przyłącza elektroenergetycznego wymagała oświadczenia od zainteresowanych osób, to nie można przyjmować za odpowiadające temu wymogowi przedstawienie nieprawdziwego oświadczenia. W konsekwencji zdaniem apelującego, sporządzenie takiego oświadczenia przez osobę inną niż właściciel nieruchomości, podważa posiadanie służebności w dobrej wierze, uniemożliwiając przyjęcie 20 letniego terminu zasiedzenia.

Uczestniczka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była bezzasadna i nie mogła odnieść zamierzonego skutku.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w sprawie, opierając się na materiale dowodowym należycie ocenionym. Zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. jest całkowicie pozbawiony podstaw, bowiem w ramach tego zarzutu „skarżący może, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, wykazywać tylko, że sąd naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2011 roku, III CKN 176/99, Lex nr 550939), co w niniejszej sprawie nie tylko nie zostało uczynione, ale nawet nie było przedmiotem wywodów apelacji. W rzeczywistości bowiem wnioskodawca literalnie zarzucając wadliwość oceny materiału dowodowego i błąd w ustaleniach faktycznych, w istocie kwestionował skutki prawne, jakie z tego stanu, tj. faktu iż pismo z dnia 15 stycznia 1980 r. nie zostało podpisane przez niego własnoręcznie, Sąd Rejonowy wyprowadził. Ustalenia faktyczne sprawy Sąd Okręgowy w pełni podziela i uznaje za własne.

W żadnym razie nie można również uwzględnić zarzutu naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 227 w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., z uwagi na nieprzeprowadzenie przez Sąd I instancji dowodu z opinii biegłego sądowego

z zakresu wyceny nieruchomości, na okoliczność wyceny należnego wynagrodzenia, z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawcy. Dowodzeniu podlegają bowiem tylko te okoliczności, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia (art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Wobec skutecznego podniesienia przez uczestniczkę zarzutu zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, służebność przesyłu nie podlegała w ogóle ustanowieniu, a co za tym idzie żadne wynagrodzenie wnioskodawcy się nie należało; brak zaś istnienia roszczenia co do zasady, niweczy potrzebę ustalania go co do wysokości.

Sąd Okręgowy podziela rozważanie prawne Sądu I instancji, z wyjątkami o których mowa poniżej. Należy zauważyć, że w pismo z dnia 15 stycznia 1980 r. dotyczy wyłącznie zgody na „przejście linii cztero-przewodowej oraz ustawienie słupów w mojej parceli”. Natomiast nie obejmuje korzystania z tych urządzeń. W szczególności Sąd II instancji akceptuje powołany w uzasadnieniu apelacji pogląd, iż Dobra wiara w chwili stawiania urządzeń nie oznacza powstania po stronie przedsiębiorstwa energetycznego prawa do korzystania z nieruchomości skutecznego wobec każdorazowego jej właściciela, odpowiadającego treści służebności przesyłowej. Zaniechanie rozwiązania tych kwestii, czy to w drodze administracyjnej, czy to w drodze czynności prawnej, w związku ze zmianami własnościowymi, ustanawiającej odpowiednio ukształtowaną służebność jako ograniczone prawo rzeczowe (co do możliwości nabycia przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu art. 305¹ - 305⁴ k.c. w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa) oznacza brak tytułu prawnego do dalszego ingerowania w sferę cudzej własności. Dobrą wiarę wyłącza bowiem ujawnienie takich okoliczności, które u przeciętnego człowieka powinny wzbudzić poważne wątpliwości, że nie przysługuje mu prawo do korzystania z rzeczy w dotychczasowym zakresie. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2009 r., II CSK 471/08, LEX nr 607255). Chociaż trafny, nie mógł odnieść skutku zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 172 w zw. z art. 292 k.c., poprzez błędne przyjęcie istnienia dobrej wiary i uznanie, iż doszło do zasiedzenia rzecz Zakładu (...) - poprzednika prawnego uczestniczki - z dniem 30 stycznia 2000 r. Nawet bowiem w przypadku przyjęcia złej wiary, należy stwierdzić, że doszło do zasiedzenia służebności gruntowej, o treści odpowiadającej służebności przesyłu z tym, że nie z upływem lat 20, ale lat 30, czyli z dniem 30 stycznia 2010 r. na rzecz (...) S.A.Oddział w K.. Wnioskodawca wniosek o ustanowienie służebności przesyłu złożył w dniu 9 sierpnia 2012 r. i nie twierdził, aby doszło do przerwania, czy zawieszenia biegu terminu zasiedzenia. Sprzeczne z utrwalonymi już poglądami judykatury jest twierdzenie wnioskodawcy, że poprzednik prawny uczestniczki - Zakład (...), nie mógł do okresu swojego posiadania, doliczyć posiadania swoich poprzedników prawnych w okresie sprzed dnia 1 lutego 1989 r. Sąd Okręgowy podziela poglądy Sądu Najwyższego powołane w uzasadnieniu odpowiedzi na apelację, a w szczególności, iż Osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości, może do okresu samoistnego posiadania, wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r., zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2011 r., III CSK 251/10, LEX nr 1095830).

Nie mogły natomiast odnieść skutku pozostałe zarzuty naruszenia prawa materialnego, w sposób wyżej opisany, bowiem – wbrew twierdzeniom wnioskodawcy – nabycie służebności gruntowej, o treści odpowiadającej służebności przesyłu, było możliwe także przed wprowadzeniem do Kodeksu cywilnego szczególnych uregulowań dotyczących służebności przesyłu. Podzielając w pełni utrwalone w tym zakresie stanowisko judykatury, warto przypomnieć, odwołując się w szczególności do treści uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2013 roku, II CSK 626/12 (Lex nr 1341262), stanowiącego swego rodzaju „kompilację” poglądów Sądu Najwyższego odnośnie omawianej kwestii, że w odniesieniu do służebności przesyłu wyraźnie oddzielić należy od siebie dwie konstrukcje: służebności przesyłu oraz służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, która – jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz wspierających go poglądów w doktrynie - mogła zostać nabyta przez zasiedzenie przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Kluczowe znaczenie dla ukształtowania się tego poglądu miały uchwały Sądu Najwyższego: z dnia z 17 stycznia 2003 r., III CZP 73/02 (OSNC 2003, Nr 11, poz. 142) oraz z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 (Biul. SN 2008, nr 10, s. 7). Przyjęto w nich, że możliwe jest nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o cechach odpowiadających służebności przesyłu, uregulowanej następnie w art. 305¹-305⁴ k.c. Stanowisko to, w którym posłużono się określeniem "służebność odpowiadająca treści służebności przesyłu" było

podzielane w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11, OSNC 2011, nr 12, poz. 129, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08, LEX nr 484715 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 752/11, LEX nr 1218185, z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, LEX nr 1212828 oraz z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 157/11, BSN 2011, nr 11). Praktyka ukształtowana powołanymi orzeczeniami miała ze swej natury charakter interpretacyjny. Jej celem i rezultatem było ustalenie treści norm prawnych - przepisów o służebnościach gruntowych - w odniesieniu do stanów faktycznych związanych z urządzeniami przesyłowymi. Z perspektywy systemu prawa wprowadzenie art. 305¹-305⁴ k.c. oznaczało uszczegółowienie treści przepisów prawa i nie wiązało się z wprowadzeniem nowych norm prawnych, które znacząco odbiegałyby od norm obowiązujących już wcześniej w ramach ogólnej regulacji służebności gruntowych. Potwierdzają one jednoznacznie, że przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego osobnej regulacji służebności przesyłu możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności, o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy, określanego mianem przedsiębiorcy przesyłowego. Beneficjentem tej służebności - podobnie jak w obecnym stanie prawnym - mógł być jedynie przedsiębiorca, zaś prawo to wchodziło w skład prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym.

Reasumując, skoro (...) S.A. Oddział w K. i jej poprzednicy prawni, od dnia 30 stycznia 1980 r. byli posiadaczami urządzeń przesyłowych na działce wnioskodawcy, to z dniem 30 stycznia 2010 roku nabyła ona służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu, a co za tym idzie nie zachodziła potrzeba ustanowienia służebności przesyłu na podstawie art. 305² § 2 k.c., bowiem nie była ona konieczna do korzystania z urządzeń przesyłowych posadowionych na tym gruncie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy oddalił apelację, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach wyrzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a założyło się na nie taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika uczestniczki, obliczone zgodnie z § 7 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349, ze zm.).

Ref. SSR K. G.